

3.4.3.5. Udvalget har særligt overvejet grundlaget for dansk straffemyndighed i forhold til *folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser*. De nævnte forbrydelser er alle omfattet af statuten for Den Internationale Straffedomstol og udgør nogle af de mest alvorlige forbrydelser. Statuten er gennemført i dansk ret ved lov nr. 342 af 16. maj 2001. Der henvises til Folketingstidende 2000-01, Tillæg A, side 480 (lovforslag nr. L 20).

Danmark er ikke konventionsmæssigt forpligtet til at have straffemyndighed i forhold til de nævnte forbrydelser i alle tilfælde, uanset hvor og af hvem forbrydelserne begås. Der er derfor ikke efter gældende ret dansk straffemyndighed i medfør af straffelovens § 8, nr. 5, i forhold til ethvert tilfælde af sådanne alvorlige handlinger. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis gerningsmanden er en udlænding, hvis ophold i Danmark ikke er af en karakter, der kan begrunde dansk straffemyndighed under henvisning til det aktive personalprincip (jf. den gældende bestemmelse i straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2), og hvor ingen stater begærer personen udleveret til retsforfølgning (jf. straffelovens § 8, nr. 6, om repræsentationsprincippet).

Udvalget finder, at den gældende retstilstand medfører risiko for, at personer kan opnå et (korterevarende) fristed her i landet for retsforfølgning for de mest alvorlige forbrydelser foretaget i udlandet.

Udvalget foreslår på den baggrund en ny bestemmelse om dansk straffemyndighed for lovovertrædelser, som er begået i udlandet, og som angår handlinger af den art, der er omfattet af Den Internationale Straffedomstols jurisdiktionskompetence, dvs. i forhold til folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser, jf. statuttens artikel 6-8.

Udvalget anfører, at den foreslåede bestemmelse endvidere vil omfatte aggression, når denne forbrydelsestype som den sidste af dem, der er omfattet af statuten (jf. herved statuttens artikel 5), som forventet defineres ved den såkaldte gennemgangskonference, der skal afholdes i 2010. Herudover vil den foreslåede bestemmelse komme til at omfatte andre typer af forbrydelser, der i fremtiden måtte blive medtaget i Domstolens statut (forudsat dansk ratifikation af en sådan udvidelse af statuten).

Udvalget finder, at det bør undgås, at dansk straffemyndighed udstrækkes ubegrænset til at omfatte udlandshandlinger foretaget af udlændinge uden nogen form for tilknytning til Danmark (universel straffemyndighed i videste forstand). Udvalget foreslår derfor, at dansk straffemyndighed skal være betinget af, at gerningsmanden på sigtelsestidspunktet *enten* har

dansk indfødsret, er bosat i den danske stat eller har lignende fast ophold her i landet (jf. om sidstnævnte udtryk ovenfor under pkt. 3.3), *eller* faktisk befinder sig her i landet.

Den foreslåede bestemmelse om dansk straffemyndighed vil også finde anvendelse, selv om Den Internationale Straffedomstol i det konkrete tilfælde ikke måtte have jurisdiktionskompetence, f.eks. som følge af at handlingen er foretaget i en stat, der ikke har tiltrådt statuten.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 293-299.

3.4.3.6. Justitsministeriet er enig i udvalgets overvejelser om udstrækningen af dansk straffemyndighed på grundlag af universalprincippet, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med udvalgets forslag.

Særligt for så vidt angår den gældende bestemmelse i straffelovens § 8, nr. 4, om dansk straffemyndighed i forhold til flykapring mv. kan det på baggrund af de ovennævnte forarbejder efter Justitsministeriets opfattelse ikke antages, at bestemmelsen vil have praktisk betydning ved siden af § 8, nr. 5. Det skyldes, at Danmark har tiltrådt en række konventioner, som forpligter til at have straffemyndighed i forhold til kapring af fly og skibe mv.

Det kan imidlertid næppe udelukkes, at den gældende bestemmelse i straffelovens § 8, nr. 4, i helt særlige tilfælde vil kunne udgøre det eneste grundlag for retsforfølgning her i landet. Det vil navnlig kunne være tilfældet, hvis en person, der er uden tilknytning til Danmark i form af statsborgerskab eller bopæl, i internationalt farvand har taget kontrollen over et udenlandsk skib ved ulovlig tvang, der ikke er udført som led i terrorisme. Hvis vedkommende person efterfølgende indfinder sig her i landet, vil dansk straffemyndighed ikke i alle tilfælde kunne støttes på straffelovens § 8, nr. 5. Det skyldes, at sådanne situationer ikke altid vil være omfattet af Danmarks jurisdiktionsforpligtelser efter bl.a. konventionen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden, ligesom FN's Havretskonvention af 10. december 1982 alene indeholder en ret (men ingen pligt) til at have straffemyndighed i forhold til sørøveri (skibskapring mv.).

Spørgsmålet om danske myndigheders muligheder for at forebygge og bekæmpe pirateri til søs overvejes for tiden af en tværministeriel arbejdsgruppe med deltagelse af Udenrigsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Justitsministeriet og Forsvarsministeriet.